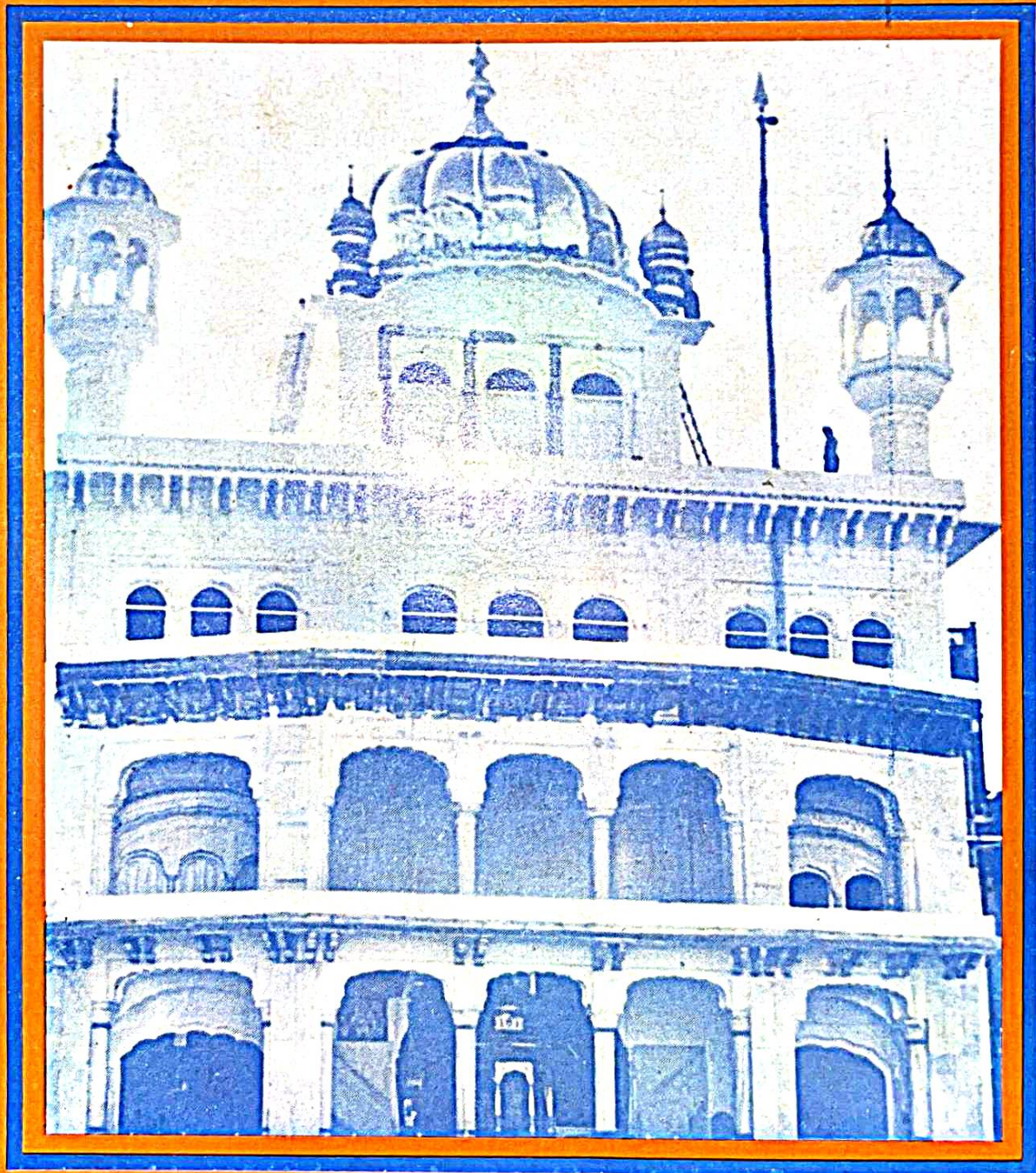

ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਸੂਰ ?

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਰੇ

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ

ਆਈ. ਐਸ. ਸਿੱਧੂ

ਸਕੱਤਰ, ਗੁਰਮਤ ਪਰਚਾਰ ਸਭਾ, (ਰਜਿਸਟਰਡ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ ॥

ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ ॥

ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਹਾਏ ॥

ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਸਰਬੱਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ, ਖਾਲਸਾ ਜੀਓ,

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ॥

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥

ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਬਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਦੋ ਮੁਖ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਇਕ ਗੁਰਮਰਯਾਦਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਥੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

“ਗੁਰਮਰਯਾਦਾ” ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂ ਤਾਂ ਗੁਰਸਿੱਖ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਆਪ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇਕਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੜੀਵਾਰ ਵਿਸਥਾਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦਸਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ “ਜਿਉਂ ਦੇਖੀ ਤਿਉਂ ਆਖੀ” ਕਹਾਣੀ ਸੰਗਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਆਪਣੀ ਵਲੋਂ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਮੈਂ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ “ਸੱਚ ਨੂੰ ਆਂਚ” ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੀ ਕਿਸ਼ਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਉਹ ਵੇਰਵੇ ਦੇਵਾਂਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ

ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ
ਹੋਈਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਥਿਆ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੰਗਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ-
ਪੂਰਬਕ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਪਿਛੋਂ ਆਪ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾ ਸਕਣਗੀਆਂ ਕਿ
ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਥ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ।
ਆਸ ਹੈ ਸੰਗਤਾਂ ਇਸ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੀਆਂ।

D-4 ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ
ਝੰਡੇਵਾਲਾਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ,
ਆਈ. ਐਸ. ਸਿੱਧੂ
ਸਕੱਤਰ, ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਭਾ (ਰਜਿਸਟ੍ਰਿਡ)
ਦਿੱਲੀ।

ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ
ਸਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ-
ਸਕਣਗੀਆਂ ਕਿ

ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ,
ਸੀ. ਐਸ. ਸਿੱਧੂ
(ਰਜਿਸਟ੍ਰਿਡ)
ਦਿੱਲੀ।

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

10 ਜੂਨ 1984 ਨੂੰ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਆਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਣੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਜੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 9 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਉਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਬੀਮਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੈ ਨਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀਏ ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਤੇ ਤੂੰ ਆ ਕੇ ਪਤਾ ਕਰ। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਵਾ ਦਾਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਵਾਇਆ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕਰਫਿਊ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਘਰ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ)। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਸਾਰਾ ਹਾਲ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ। ਪਰਕਰਮਾਂ ਅੰਦਰ, ਸਕਿਉਰਟੀ ਦਸਤੇ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਸਲੀਕਾ ਦਸ ਕੇ ਪਰਕਰਮਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ।

ਸੱਚ-ਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਉਹ ਦਸ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਦੂਰੋਂ, ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਓਵੀ ਵਲ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੋ। ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਟਾਫ਼ ਫ਼ੌਜੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਲਿਆ ਕੇ ਨਿੱਤ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਓੜੀ ਉਤੇ ਸ: ਭਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ: ਅਬਨਾਸੀ ਸਿੰਘ, ਜਥੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਫ਼ੌਜੀ ਅਫ਼ਸਰਾਂ

ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਿਲੇ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਤੋਸ਼ੇਖਾਨੇ ਅੰਦਰ ਵੱਡਮੁਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸੀਲਬੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਸ: ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ: ਅਬਨਾਸੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਦੁਖਭਰੀ ਘਟਨਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਦਰਗਾਹੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਰੰਭ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਸ: ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਦਮ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਇਹ ਕੰਮ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਉਹ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸ: ਅਬਨਾਸੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਵਾ ਦਿਓ ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰਵਾ ਦੇਵਾਂਗਾ।" ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤਾਂ ਅਜੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਿਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।" ਸ: ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 11 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ: ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਪੂਰਥਲੇ ਮਿਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਸਹਾਇਕ ਵੀ ਸਨ। ਸ: ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਅਕਾਲੀ ਜੱਥਾ, ਜਲੰਧਰ, ਸ: ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ 'ਹਮਦਰਦ', ਸ: ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਲੋਂ, ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਆਦਿ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਿਖ ਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਰਾਹੀਂ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜ ਦਿਤੇ। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰਫਿਊ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰਾਤ ਦਿਨ ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਕੇ ਸੰਤ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਾਲੋਂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ 13 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਡੇਰਾ ਖੇਰੂ ਖੇਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਦੂਜਾ ਮੇਰੀ ਸਿਹਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੈ ਤੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾ ਲੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮੁਕਤਸਰ ਗਏ ਅਤੇ ਓਥੇ ਜਾ ਕੇ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਵਾਰਤਾ ਸੁਣਾਈ। ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤਕ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਮੈਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਨਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਛਾ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ।

ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਗਏ ਉਥੋਂ ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕਤਸਰ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ । 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਗਿ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਹੈਡਗ੍ਰੰਥੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਓਢੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ । ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜੀ ਜੋ ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਾਲੋਂ ਦੇ ਨਿਜੀ ਸਹਾਇਕ ਸ: ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਚਿੱਠੀ ਉਤੇ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ । 17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਫਿਰ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਸਹਾਇਕ ਸ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ । ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਡੇਰੇ ਗਏ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਬਾਬਾ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਸਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀਏ) ਨੇ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਕੇ ਕਿਵੇਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਆ ਕੇ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਣਗੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣੀ । ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਦਿਤਾ ਕਿ ਜੇ ਸਾਥੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਪਰਸਤੀ ਦਾ ਵੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਦਿਓ ।

ਉਪਰ ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ: ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਜੋ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਘੁਲ ਮਿਲ ਗਏ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ: ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਸਣੇ ਸ: ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਵਾਂ (ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ) ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ । ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਾ ਬਣੇ, ਇਸ ਉਪਰ ਵੀ ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ ਡਾਂਟਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਜੀਠਾ ਦੀ ਥਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਬਣਾ ਕੇ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ।

ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗੱਲ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਮਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਇਸ ਮਤੇ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਨਾਰਾਜ਼ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਸਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਿਨਾਂ ਤੂੰ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਤੇ ਜੇ ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਨਾ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਤੇਰਾ ਪੱਤਾ ਵੀ ਕਟਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਅਖੀਰ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁਧ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।"

ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੌਸਲਾ ਨਾ ਛਡਿਆ ਲਗਾਤਾਰ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਗੁਰਮਰਯਾਦਾ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਏ। ਅਚਾਨਕ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਫੌਜ ਨਹੀਂ ਕਢੀ ਜਾਂਦੀ ਮੈਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਿਨਾਂ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀਏ) ਅੰਦਰੋਂ ਇਕੋ ਹੀ ਰਾਏ ਦੇ ਸਨ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਠਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ" ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਅੜਿੱਕਾਂ ਬਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਪਾਸੋਂ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਸਾਰੇ ਗੁਰਸਿਖ ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਪਾਸ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੇ (ਅੰਤਿਕਾ ਤੇ)। ਇਤਫ਼ਾਕ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮਤਾ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਆਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਏ। ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, ਰੇਰੂ ਸਾਹਿਬ, ਕਲੇਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਕੀ ਸਮਾਧ ਤੋਂ ਤਾਂ ਮਹਾਤਮਾਵਾਂ ਨੇ ਜਥੇ ਭੇਜ ਕੇ ਵੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ 'ਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੁਰੰਤ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 28 ਜੂਨ ਤੋਂ ਸ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲੋਂ ਸਾਬਕਾ ਸਪੀਕਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਫਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਬਾਬਾ

ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਤਨਾ ਬਿਰਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪਉੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤੁਸੀਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਇਕ ਸੜਕ ਅੰਦਰ ਲੈ ਜਾਵੋ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਚੇਚਾ ਯਤਨ ਕਰ ਕੇ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਇਕ ਗਲੀ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਾਧਰੇ ਢਵਾ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਕਾਰ ਅੰਦਰ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵੀ ਬਣਵਾਇਆ। ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਾਸੋਂ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈ ਕੇ ਦਿਉ। ਸ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਾ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਉ। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸ: ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਉਬੋਕੇ, ਐਮ. ਐਲ. ਏ., ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ, ਸ: ਭਾਨ ਸਿੰਘ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ, ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਰੈਡਰੈਂਸ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਗਿ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਹੈਂਡਗ੍ਰੰਥੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ, ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਡੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਪੀਕਰ, ਅਤੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਅਖੀਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸੇਵਾ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤੁਰੰਤ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ, ਸ: ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਇਕੱਲੇ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪ ਇਕ ਦਿਨ ਠਹਿਰ ਜਾਵੋ 30 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ ਉਸ ਵਿਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਾਂਗੇ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬੇਈਮਾਨ ਹੋ, ਚਲੇ ਜਾਵੋ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਢੱਠਾ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ। ਸ: ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜੇ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਨਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਅਖੀਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੇਵਾ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਤਾਂ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਹਾਂਵਾਕ ਪਹਿਲਾਂ ਲਵਾਂਗਾ ਜੇ ਮਹਾਂਵਾਕ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਗਿ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਅੱਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਉਹੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।

ਗਿ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਂਵਾਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰ ਕੇ ਸੁਣਾਈ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ, ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ। ਜਿਸ ਤੇ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਹੀ ਦਿਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਵੀ ਸ: ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਲਈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮਤਾ ਮੈਂ ਲੈ ਕੇ ਆਵਾਂਗਾ। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦਿਨ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਪਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਰੋਕ ਲਿਆ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਰ ਰੁਕ ਜਾਉ ਕਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।

ਉਸੇ ਹੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਪਾਸੋਂ ਧਮਕੀ ਦੁਆਈ ਕਿ ਜੇ ਸੇਵਾ ਅਰੰਭ ਕਰਨੀ ਤੁਸਾਂ ਮੰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਡੇਰਾ ਉਡਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਡੇਰਾ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਝਬਾਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਅੱਗੋਂ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਜਾਨਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਦੇ ਡੇਰੇ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਘਣੂਪੁਰ ਕਾਲੇਕੇ, ਸੰਤ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਲੇਰਾਂਵਾਲੇ, ਬਾਬਾ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਂਪਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਦਾਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ।

ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਝਬਾਲ ਜਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਸ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ ਅਤੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।

1. ਸੇਵਾ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗਾ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫੌਜ ਬਾਹਰ ਕਢੀ ਜਾਵੇ।
2. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਂਗਾ, ਫਿਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਪਿਛੋਂ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਉਢੀ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ।
3. ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਾਂਗਾ।

ਸਾਧਾਰਨ ਹਿਸਾਬ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਉਣ ਵਿਚ 6 ਮਹੀਨੇ ਲਗਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਰਸਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਛੱਤ ਪਾਟੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਰਸਾਤ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਗਵਾਈਆਂ

ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ: ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਸੇਵਾ ਸਿੱਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਫੌਜੀ ਜਰਨੈਲ ਉਸ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿਚ ਨਾ ਫਸੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 16 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਭੇਜਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਸ: ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਲੋਂ ਅਤੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਆਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਉਣੀ ਮੰਨ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜੱਥਾ ਲੈ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਟੁਰ ਵੀ ਪਏ ਹਨ। ਉਹ 16 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੀ ਜਥੇ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 17 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਵੀ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਭਾਵੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 18-19 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਰਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਮੀਟਿੰਗ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਈ ਉਲਟਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਅਬਨਾਸ਼ੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁਧ "ਤਨਖਾਹੀਏ" ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ। ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 19 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ 'ਚੋਂ ਕਢਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਲ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਜੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸੇਵਾ ਮੰਨ ਲਵੋ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਖਾਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਉਹੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰਖੀਆਂ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮਤਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵਾਸਤੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਮਤਾ ਕਦੀ ਵੀ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਸਤੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖਬਰ ਜ਼ਰੂਰ ਛਪੀ ਸੀ। ਉਲਟਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ।

1. ਮੌਜੂਦਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।
2. ਥੜ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।
3. ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਬਿਨਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਬਣਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰਖ ਕੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ 'ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸੇ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਈ ਜਾਵੇ।

ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸੌਂਦਿਆ । ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ । ਉਸ ਵਿਚ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਤਦਾਦ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਦਿਤੀ । ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ 17 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 24 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ । ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ । ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਕਢੇ ਗਏ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਲੇਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ । ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਜ-ਧਜ ਕੇ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਉਪਰ ਬਿਰਾਜ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਉਹ ਪੰਥ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਦੇ ਹਨ :

1. ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਉਲਝਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੁਆ ਗਿਆ । ਸੰਗਤਾਂ ਆਪੇ ਹੀ ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਵਿਸਥਾਰ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣ ਕਿ ਉਲਝਾਇਆ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਿਸ ਨੇ ਰੋਕੀ ?
2. ਜੇ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਤਾਂ : ਤੋਸ਼ੇਖਾਨੇ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਦਸਖ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਸਤਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ, ਸੀਲਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿਤੀਆਂ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਕੇ ਫਿਰ ਸੀਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕਿਸ ਨੇ ਰਖੇ ਸਨ । ਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀਲਬੰਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ? ਕੀ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਵਟਾਇਆ ?
3. ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਪੱਤਰੇ ਜੋ ਤੋਸ਼ੇਖਾਨੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਪਏ ਸਨ ਉਹ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਆਪ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਿਤੇ ? ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਅਤੇ ਸੰਗਮਰਮਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮੁਰੰਮਤ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ?
4. ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਉਚੇਚੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਨਹੀਂ ਲਗਵਾਇਆ ?

5. ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਚੇਚਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਜਨਰੇਟਰ ਨਹੀਂ ਰਖਵਾਇਆ ?
6. ਗਿਆਨੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਬੀੜ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਬਤ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਕਿਸੇ ਨਿਰਣੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਭਾਗੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ ।

ਅਗਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਗਿਆਤ ਲਈ ਕੁਝ ਐਸੇ ਤੱਤ ਵੀ ਲਿਖੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਟੇਪ ਉਤੇ ਰੀਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਛਾਪੇ ਜਾਣਗੇ ।

* * *

ਅੰਤਿਕਾ

ਜਨ ਮਿਤੀ 17-6-1984 ਨੂੰ ਭਾਮ ਦੇ 4-00 ਵਜੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਫੇਸਲਾ ਸ਼ਬ ਸੰਮਤੀ ਠਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

- 1) ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤ ਜੋ ਫੋਜੀ ਖੜਕ ਠਲ ਢਹਿ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਬਾਕੀ ਖਸਤਾ ਹੋ ਫਈ ਹੈ। ਇਸ ਠਈ ਇਸ ਨੂੰ ਠਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਠਕਠਾ ਪਹਿਲੇ ਵਾਨਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।
- ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਠਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਕਰਠੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁੱਪੀ ਜਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਠਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੇ ਛੇਤੀ ਠਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸਹਾ/ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ
ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸਹਾ/ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ

ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮੁਹਾਲੇ
ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸ ਗੜ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸਹਾ/ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਹੰਡੂਬੀ
ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ।

ਸਹਾ/ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ
ਹੇਡ ਕੁੰਬੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸਹਾ/ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸਿੰਘ

ਜਥੇਦਾਰ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ।

ਮਿਤੀ 22 ਜੂਨ 1984 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿਚ ਛਪਿਆ
ਬਾਬਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ :

“ਮੈਂ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗਾ ਜੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚੋਂ ਫੌਜ ਹਟਾਈ
ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਮਤੇ ਵਿਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ
ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।”

ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਅੰਦਰ ਮਿਤੀ 6 ਜੁਲਾਈ 1984 ਨੂੰ ਛਪੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ
ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਪੇਸ਼
ਕੀਤੀਆਂ।

1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਢੱਠੀ ਹੋਈ ਇਮਾਰਤ ਜਿਉਂ-ਦੀ-ਤਿਉਂ
ਰਹਿਣ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਥੜ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ
ਇਕ ਹੋਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।
2. ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਨੂੰ ਹੀ ਢਾਹ ਕੇ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।
3. ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਕੋਈ
ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ।

ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਤਾਰ ਦਾ ਉਤਾਰਾ

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਡੇਰਾ ਕਾਰ ਸੇਵਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦਾਂ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਰੰਭ ਕਰੋ
ਆਪ ਜੀ ਇਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਯੋਗ ਹਸਤੀ ਹੋ, ਆਪ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਉਤੇ
ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਅਕਾਲ
ਬੰਗੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹੈ।

ਸਹੀ —
ਐਚ. ਐਸ. ਹੰਸਪਾਲ, ਐਮ. ਪੀ.
ਸੈਕਟਰੀ ਜਨਰਲ
ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

Gurdwara Nanaksar

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸਰ
ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕਖਾਨਾ ਸਮਾਧ ਭਾਈ
ਤਹਿ: ਮੋਗਾ, ਪੰਜਾਬ-142057

ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

V P. O. SAMADH BHAI

Teh. Moga Pb.

India-142057.

Dated.....

Ref. No,.....

ਪ੍ਰਮ ਪੁਜਯ ਸਤਗੁਰ ਯੋਗ ਸੀ ਮਾਨਯਾਯਾ ਖੜਕ ਸਿਪ ਸੀ
ਬਲਿਭੁ ਸੀ ਕ ਖਾਦਜ ਸੀ ਪਹਿਗੁਰੁ ਸੀ ਸਿੱਟੇ

ਆ ਗਿਆ ਮਨੁਸ਼ਾਹ ਜਤ ਯਾਕ ਕੁਹੈਦ ਸਿਪ ਸੀ ਨਾਨਕਸਰ ਯੋਗ
ਸੀ ਮਕਰ ਤਖਤ ਸਾਤਿਯ ਸੀ ਸੀ ਜੇਹ ਠਿਜਾਠੀ ਆਪ ਸੀ
ਜੀਠੇ ਸਾਤਾ ਪੁਰਜ ਕਰ ਸਕੈ ਕਰ ਜ ਆਪ ਸੀ ਤੁਹ ਸਹੁ ਕਹਾਈਜੀ
ਆਪ ਸੀ ਯਾਕ ਯੁੱਠਾ ਸੀ ਸੀ ਘੀੜੁ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜੁਥਦਾਰ ਠ
ਪਗੜਾ ਸੀ ਏਠ ਜੇਹਾ ਗੁਰੁ ਗਰੀਯ ਰਦਜ ਯੰਦੀ ਛੇੜੁ ਦੋਂ ਤੇ
ਯਾਕ ਸੀ ਯੁੱਠਾ ਸੀ ਯਾਜਿ ਕਹਾਈ ਸੀ ਆਪ ਸੀ ਜਾਪਯਾ
ਈ ਯਾਕ ਯੁੱਠਾ ਸੀ ਏ ਸਾਮ ਤੇ ਤੰ. ਚ ਯੰਦੀ ਤੰ
ਆਪ ਸੀ ਏਠ ਜੇਹਾ ਸੀ ਆਪ ਦੇ ਸਕੈਗ ਨਾਕ ਠੰਦੀ
ਕਹੀਈ ਤੰ. ਜੇਹ ਵਿਠ ਯਾ ਪਉਣ ਯਾਤੀ ਗਿਜਾ ਕੇਵਲ

ਕੁਠ ਬਿਤੰ
ਦਾਸ ਜੇਹਦਾਰ ਮੁਖੀ
ਮੋਗ ਸਿਪ

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

ਫੋਨ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ 32 ਪਟਿਆਲਾ 75406

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ

ਚਲਦਾ ਵਹੀਰ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਪੰਜਾਬ—(ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ) Shiromani Panth Akali Budha Dal (Panjwan Takhat)

ਮੁਖ ਦਫਤਰ :—ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ (ਗੁਰੂ-ਕਾਸ਼ੀ) ਚਿਲਾ ਬਠਿੰਡਾ

ਫੋਟਾ ਦਫਤਰ: ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਹਨੂੰਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਗੀਚੀ ਬਾਬਾ ਬੰਬਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੌਅਰ ਮਾਲ ਰੋਡ ਪਟਿਆਲਾ

ਪਤਾਓ ਮਹਿੰਮਾਈ ਸ਼ਹ

ਨੰ: _____

ਤਾਰੀਖ 3.7.84

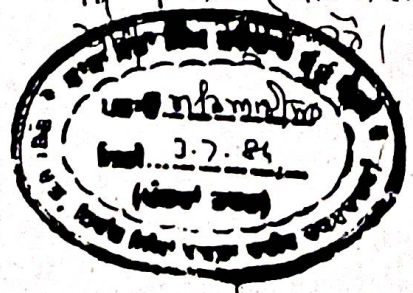
ਗੁਰਮੱਖ ਪਿਸ਼ਾਕੇ

ਜੇਤ ਚਾਚਾ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਮਾਸਿਤਿਠਰ)

ਦਾਹਿਠਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਖਾਸਨਾ ॥

ਦਾਹਿਠਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

ਗੁਰਮਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ-ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਗੁਰਮਤਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮਤਾ ਦੇ ਪਾਦਸ ਅਠਠਾਨ ਦੀ ਨੋ ਅਤੰਕ ਵਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋ-ਗੁਰਮਤਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਬੜੀ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ਤੇ ਅਨਠਿ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੋਸਾ ਤੇ ਜੋਰੋ ਵੀ ਕੋਈ ਅਠਿਠਾ ਨਾਮ ਵਾਪਰੇ ਤਾਂ ਕੋਸਾ ਦੇ ਜ਼ਰੋਰ ਤੇ ਚਾਲੀ-ਜੀਵੀ ਹੀ ਇਠ ਦਿਰ, ਵਿਠਾ ਤੇ ਗੁਰਮਤਾ ਕਰਕੇ ਕੋਸਾ ਨੇ ਜੋਧ ਰਿਸਾ ਕਰਕੇ ਹਨ। ਇਠ ਸਠੇ ਦੁਖਾਤ ਤੇ ਘਟਨਾ ਵਿਠ ਜੀ ਅਠਠਾ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸਠ ਨੇ ਅਠਠਾ ਹੁਕਮਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ-ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਗੁਰਮਤਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਠ ਪਾਦ ਅਠਠਾਨ ਦੀ ਜੋਦਾ ਨਿਤੀ ਦੀ ਜੋਦੀ ਤੇ ਜੋਦੀ ਹੋ ਜੋਦੇ ਮਕੇਬਲ ਕੇਗਕੇ ਜੋਗਤਾ ਨੇ ਧੀਰਜ ਤੇ ਸਾਤੀ ਸਾਪਤ ਕਰਨ ਹਨ। ਅਠਠਾਨ ਪੁਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਠ ਪਾਵੰਤਾ ਦੀ ਚੇਹੁਰਾਈ ਜੋਦੇ (ਮਾਸਿਠਰ ਜੋਦ ਅਠਠਾਈ) ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਠ ਸਠੇ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ-ਦਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਠਠਾ ਤਖਤ ਦੀ ਜੋਦਾ ਕਰਕੇ ਜੋਗਤਾ ਦੇ ਹਿਰੇ ਸਾਤ ਕੀਤੇ ਜਨ। ਉਠ ਤੇ ਚਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਠਠਕਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਧਾਰਨ ਤੇ ਇਠ ਪਾਦਸ ਅਠਠਾਨ ਦੀ ਨੋ ਚੇਹੁਰਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਠ ਨੇ ਸਾਠਨ ਵਾਲੇ ਸੋਧੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ-ਦਲ ਦੀਆਂ ਸਾਠਤ ਜੋਗਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਗੁਰਮਤਾ ਪਿੰਡੋਂ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਠਠਾ ਦੇ ਪੁਜਾ ਹੋਣ ਵੇ ਸਾਤੇ (ਜੀ ਅਠਠਾ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ) ਜੋਦਾ ਨੇ ਅਠਠੇ ਕਰਕੇ ਅਠਠਾ ਦੀ ਸੁਰਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਠਠਾ ਦੀ ਨਕਲ ਉਠੇ ਕਿਸਾ ਸੀ। ਉਠੇ ਸੁਤਾਠਿਕ ਦੀ ਅਠਠਾ ਤਖਤ ਦੀ ਸੁਰਤਾਂ (ਜੋਦੇ) ਸਾਤੀ ਸਾਪਤ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਠਠਾਨ ਦੀ ਸੋਧੀ

ਕ: ਸੁਰਤਾ ਚਿੱਠੀ

ਮੁਖਦਾਰ ੯੬ ਕੋਸੀ
ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦਫਤਰ
ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਪੰਜਾਬ
ਪੰਜਾਬ (ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ)

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

ਫੋਨ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ 32 ਪਟਿਆਲਾ 76406

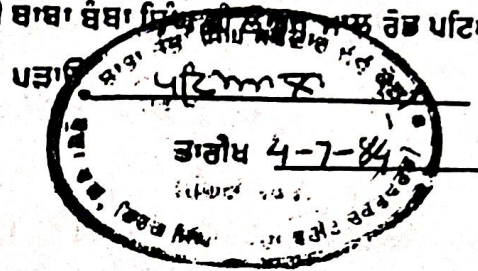
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ

ਚਲਦਾ ਵਹੀਰ ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਪੰਜਾਬ—(ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ)

Shiromani Panth Akali Budha Dal (Panjwan Takhat)

~~ਮੁਖ ਦਫਤਰ: ਸ੍ਰੀ ਰਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ (ਦਮਦਮਾ) ਜਿਲਾ ਫਤਿਹ~~

ਫੋਟਾ ਦਫਤਰ: ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਹਨੂੰਮਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਗੀਚੀ ਬਾਬਾ ਬੰਬਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਮਾਲ ਰੋਡ ਪਟਿਆਲਾ

ਨੰ: _____ ਜੇਠਾ ਵਿਖੇ,
ਪਰਮ ਜਤਿਕਾਰ ਕਸ਼,

ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ

ਮੇਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਅਕਾਲੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜਾ ਰਿਖ ਬਾਬਾ ਜੰਤਾ ਜਿੰਦਗੀ ਜੀ
"ਅਕਾਲੀ" ਜਥੇਦਾਰ ਏਏ ਕੜੀ ਘੁਰਾ ਦਰ, ਗੁਰਮਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ
ਤਖਤ ਜਾ ਰਿਖ ਦੀ ਫਿਜ਼ਾਹੀ ਦੀ ਜੇਠਾ ਸਾਪ ਜੀ ਤਰੰਤ ਸੁਰ ਕਰਵਾਉ
ਸਾਪ ਜੀ ਬਾਬਾ ਘੁਰਾ ਜੀ ਦੀ ਘੀੜ ਦੇ ਮੁਖ ਜਥੇਦਾਰ ਹੈ, ਪਾਤ੍ਰਾਂ ਭੀ
ਇਹ ਜੇਠਾ, ਘੰਟੀ ਛੋੜ ਦਾਤੇ ਨੇ ਬਾਬਾ ਘੁਰਾ ਜੀ ਪਾਜੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜੀ,
ਦਰ ਦੀ ਜਥਾਪਨਾ ਭੀ ਬਾਬਾ ਘੁਰਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੈ. ਦਰ ਦੀਆਂ
ਸਿਰੰਗ ਜਿੰਦਗੀ ਠੇਜਾਂ ਭੀ ਸਾਪ ਜੀ ਦੇ ਜਰਿਜੋਗ ਸਾੜ ਕਾਰ ਜੇਠਾ ਇੰ
ਜੁਟਣ ਜਦੀ ਕੜੀਆਂ ਕਰਾਂ ਇੰ ਤੱਤਪਰ ਹੋਂ " ਗੁਰੂ ਕੇ ਖੁਸ਼ੇ "

ਸੁਭਚਿੰਤਕ
ਕਿਹਾ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਥਾ ਹੀ
ਜਕੌਤ,

~~ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ~~
~~ਪਟਿਆਲਾ~~

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ

Sh. Nanak Sar Ashram (Regd.)

(A Centre for Spreading Education in Rural Area & Service of Humanity)

H. O. V & P. O. **SIKHA** (Ludhiana.)

Ref. No.....

Dated..... 3.7.84.....

ਪੰਜ ਸਤਿਗੁਰਦਾਸ ਜੇਦਾਰੇ ਪੰਜ ਸ਼੍ਰੀਮਾਤ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਦਾਸਿਯੋ ਜੀ ਕੀ ਟੁਕੜਿ ਪੁਰਾਣ ਤੋੜੇ ਜੀ।

ਸੁਭੱਤ ਜਾਮ ਜੰਗਤ ਖਾਸਕਾ ਕੀ ਚੋਰੇ ਮਾਪ ਕੀ ਟੁੰ
ਠੇਕੇ ਕੋ ਵੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸਕਾ ਕੀ ਚੋ ਪੜਿਤ
ਗੁਰੂ ਜਾਮ ਕੀ ਸਾਰ ਤਖਤ ਜਾਇਬ ਕੀ ਚੋ ਜੇਦਾ ਸਾਰੇ
ਕਰੇ ਜੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜੇਦਾ ਕਰ ਕੇ ਸੇਵਾ ਬਖਸ਼ੇ ਜੀ।
ਮਾਪਰੇ ਦੀ ਜਮੁੱਚੀ ਜੰਗਤ ਮਾਪ ਕੀ ਚੋ ਕੁਰਮ ਤੇ ਕਾਰ
ਜੇਦਾ ਦਿਠ ਭਾਗ ਰੁੱਠ ਰਈ ਤਿਆਰ ਚਰ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜੀ।

ਜੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਾਸ
ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ

ਸ਼੍ਰੀਮਾਤ ਜੰਤ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਕੀ
ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਕੀ ਕੀ ਕੀ
(ਕਾਰ ਜੇਦਾ ਚੋਰੇ)
ਸ਼੍ਰੀ ਸਮਿਤਿ ਕਰ।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਾਰਬਜਤ ਠਾਠ, ਜਿਮਾਤ
ਜਿ: ਸੁੱਪਿਆਰਾ

ਧੰਨ ਧੰਨ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਕਲਾਂ ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਰਾਉਂ [ਲੁਧਿਆਣਾ]

ਸ੍ਰੀ ਮਾਤ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੀੜ ਬਾਬਾ ਬੁਠਾ ਜੀ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ

ਪਿਆਰ ਸਹਿਤ ਟੁੱਟ ਕੁਝਾਈ ਪੂਰਨ ਰਹੀਮੀ

ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਜੁਟਾ ਗਯਾਤ ਵਿਚ ਤੇ ਆੜੀ ਘਟਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੰਗੇਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵਾਪਰੀ ਤੇ। ਉਠਦਾ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ
ਸਾਠੇ ਸਿਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੁਖ ਤੇਇਆ ਤੇ।

ਪਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਗੁਣਾ ਮੰਨਦੇ ਤੇਏ ਅਜੀ ਆਪਣੀਨੂੰ ਅਤੇ
ਨਿਮ੍ਰਤ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗੇਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇੀ ਕਾਰ ਫੰਦਾ
ਤੁਜੀ ਆਪਣੇ ਜੱਥੀ ਕਰਵਾਏ। ਇਸ ਸੰਖੇ ਸਮੇਂ ਸਿਖ ਜਗਤ ਨੂੰ ਆਪਗੋਈ
ਅਗਵਾਈ ਤੇੀ ਬਹੁਤ ਕੰਨ ਤੇ। ਅਜੀ ਜੰਗਤਾਂ ਜਥੇਤ ਦੁਖ ਤੇ ਦੁਖ ਕਾਰ ਫੰਦਾ
ਇਹ ਗਜਰ ਤੇਏਗੇ।

ਸਾਨੂੰ ਪੁਰੀ ਆਖਾ ਤੇ ਕਿ ਆਪ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਕੀਏ।

ਆਪਨੇ ਦਾ ਬੰਗਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੰਗੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਠਾਨੇ ਪਾਏ।
ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੇਵਾਮੀ।
ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਰਾਉਂ ਲੁਧਿਆਣਾ

ਮਹੰਤ ਪ੍ਰਗੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਪਟਕਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਮੰਡਲ ਕਰਾ (ਗਰੰਠਕਾ)

ੴ

ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਸਾਡੇ ਪੁੱਤਰ ਵਾਂਗ ਆਖਣਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ਿਲਪ ਕੀਰਤੀ
 ਵਧਿਗੁਣ ਜੀ ਜੀ ਆਸਨਾ, ਜੀ ਵਧਿਗੁਣ ਜੀ ਜੀਰਤੀ
 ਗੁਣਗਣ ਇਹੋ ਭਰ ਵਿਸ਼ਿਖ ਪੁੱਛ ਵੇਖੇ ਇਸ ਆਖਣੇ
 ਵੀ ਆਖਣੀ ਵਿਚੋ ਚਾਹੁਣੇ ਵਧੁੰਬੀ ਨੇਵਾ ਵੀ ਆਖਣੀ
 ਜੋ ਗੁਣਗਣ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਨ ਆਖਣੀ ਵੀ ਆਖਣੀ
 ਭਿਖਾਰੀ ਵੀ ਆਖਣੀ ਰੋਣੇ। ਆਖਣੇ ਜੋ ਗੁਣਗਣ ਪੁੱਤਰ
 ਜੋ ਆਖਣੀ ਰੋਣੇ ਵੇਖੇ, ਇਸ ਜੋ ਵੀ ਜੋ ਗੁਣਗਣ ਪੁੱਤਰ
 ਤੋਂ ਆਖਣੀ ਵਧਿਗੁਣ ਜਿਉਂ ਜਾਗੁਣ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਤਰ
 ਵੇਰਵੀ ਵਧੇ ਜੋ ਤੋਂ ਵੇਖੇ ਆਖਣੀ
 ਗੁਣਗਣ ਜਗ ਜੀ ਆਖਣੀ
 ਜੀ ਆਖਣੀ ਤੋਂ ਆਖਣੀ ਵਧਿਗੁਣ ਜੀ ਵਧੇ
 ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ

ਮਹੰਤ ਪ੍ਰਗੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਪਟਕਸ਼ਾਹੀ ਨੌਵੀਂ ਮੰਡਲ ਕਰਾ (ਗਰੰਠਕਾ)

ੴ

ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਸਾਡੇ ਪੁੱਤਰ ਵਾਂਗ ਆਖਣਾ
 ਵਧਿਗੁਣ ਜੀ ਜੀ ਆਸਨਾ, ਜੀ ਵਧਿਗੁਣ ਜੀ ਜੀਰਤੀ
 ਗੁਣਗਣ ਇਹੋ ਭਰ ਵਿਸ਼ਿਖ ਪੁੱਛ ਵੇਖੇ ਇਸ ਆਖਣੇ
 ਵੀ ਆਖਣੀ ਵਿਚੋ ਚਾਹੁਣੇ ਵਧੁੰਬੀ ਨੇਵਾ ਵੀ ਆਖਣੀ
 ਜੋ ਗੁਣਗਣ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਨ ਆਖਣੀ ਵੀ ਆਖਣੀ
 ਭਿਖਾਰੀ ਵੀ ਆਖਣੀ ਰੋਣੇ। ਆਖਣੇ ਜੋ ਗੁਣਗਣ ਪੁੱਤਰ
 ਜੋ ਆਖਣੀ ਰੋਣੇ ਵੇਖੇ, ਇਸ ਜੋ ਵੀ ਜੋ ਗੁਣਗਣ ਪੁੱਤਰ
 ਤੋਂ ਆਖਣੀ ਵਧਿਗੁਣ ਜਿਉਂ ਜਾਗੁਣ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਤਰ
 ਵੇਰਵੀ ਵਧੇ ਜੋ ਤੋਂ ਵੇਖੇ ਆਖਣੀ
 ਗੁਣਗਣ ਜਗ ਜੀ ਆਖਣੀ
 ਜੀ ਆਖਣੀ ਤੋਂ ਆਖਣੀ ਵਧਿਗੁਣ ਜੀ ਵਧੇ
 ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ ਵਧੇ

Gurduwara Nanaksar

Tehsil Jagraon, Distt Ludhiana (Pb.)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਜਗਰਾਓਂ, (ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ) ਪੰਜਾਬ।

Dated..2-7-74..

Ref. No.....

ਨਾਨਕ ਸਰ

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਯਾਦਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਬੀੜ ਯਾਦਾ ਚੜਾ ਜੀ।

ਜੀ ਅਸ਼ੂਤ ਸਰ।

ਦੀਗੜ੍ਹ ਜੀ ਕਾ ਖਾਜ਼ਾਨਾ ॥

ਦੀਗੜ੍ਹ ਜੀ ਕੀ ਟੁੱਟੀ ॥

ਸ੍ਰੀਮਾਨ 108 ਯਾਦਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਅਜੀ ਕੁੰਦੇ ਹ ਰਿ ਯਾਦਾ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਕੇ ਅਸ਼ੂਤ ਸਰ ਦਾ ਭਾਯਾ ਵਰਤਿਆ ਤੋ ਇਹ ਸ਼ਾਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਕੀ
ਪਤਾ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਕੁੰਦੇ ਪਤਾ ਤੋ ਜੇ ਕਿਛੁ ਹੋਇਆ ਤੋ। ਅੱਜੇ ਆਪ
ਜੀ ਤੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਰਾਈ ਜੀ। ਹੁਣ ਦੀ ਅਜੀ ਕੁੰਦੇ ਹ ਰਿ ਇਹ ਸਰ
ਸੇਵਾ ਤੁਸੀ ਆਪ ਕਰਵਾਓ। ਜੇ ਆਪ ਜੀ ਜਾਨੂੰ ਹੁਰਾ ਕੋ ਅਜੀਦੀ
ਆਪ ਦੇ ਸਾਫ ਸਾਫ ਰੇਖੀਓ। ਇਹ ਤਹਾਤੇ ਵਰਜੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ੨
ਕਾ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਰ ਸੋਚਿੰਦ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਵੱਖੇ ਤਹਾਤੇ ਜਿਹ ਜਿਹਾ ਤੋ। ੨7-੨੮ ਸਾਫ
ਹੋਇ ਯਾਦਾ ਦੀਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਯਾਦੇ ਚੜੇ ਦੀ ਬੀੜ ਤਹਾਤੇ ਦਸਰਾ
ਕਈ ਆਏ ਜੀ। ਅਜੀ ਦੀ ਉਂਦੇ ਯਾਦਾ ਜੀ ਦੇ ਸਾਫ ਹੁਰੀ ਸੇਵਾ
ਇਹ ਸਾਫ ਜੀ।

ਆਪ ਜੀ ਉਹੇ ਸੰਗਤਾ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਜੜਕ ਤਰਦਾਉਣ ਗਏ ਸੀ
ਜਿਸ ਸਾਹਨ ਆਸ ਨਹੀ ਸਰੇ। ਸਾਡੇ ਵਧੇ ਆਪ ਜੀ ਤੇ
ਮਿਸ਼ਰਾ ਸੰਤਿ ਟੁਟਿ ਪੂਰਾਨ ਕਰਨੀ।

ਵਧੇ :-

ਸੰਤ ਚਾਕਾ ਸੋਢ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਸਾਹਿਬ ਸਰ ਕਸੇਰਾ

ਜਗਗਾਠਿ ਆਖਿਆਦਾ

ਪੰਜਾਬ

ਨਰੈਣ ਗਿੱਲ

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ 1974 ਵਿਚ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮਦਿਨ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਉਤੇ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਜੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਲਗੀਧਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਯਾਦ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾ ਵਿਚ ਜੋ ਤਕਰੀਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਬੈਠੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਤਨੀ ਦੇਰ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾਈ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਕਮਰਕੱਸਾ ਖੋਲ ਕੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਰੋਪਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਭਰੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਫੁਰਮਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਆਖਰੀ ਸਵਾਸਾਂ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਕਰਦਾ ਰਹੇ। ਪਿਛੋਂ ਫਿਰ ਕਥਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਹੀ ਦਿਨ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਪ-ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਪੰਥ ਦੀ ਲੋੜ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਮਕਰਨ ਦੀ ਸਿਲਾਨਿਆਸ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਰੇਲ ਟਿਕਟ ਨਾਂਦੇੜ ਦੇ ਛਪਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਂਦੀ। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨਾਂਦੇੜ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਾਂਤਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇਵਾਂ' ਜੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਬੇਅੰਤ ਸੀਮੈਂਟ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਭੇਜ ਕੇ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪੁੰਜ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕਲਸ਼ ਉਪਰ ਸੋਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਤਾਂ ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਵਲੈਤਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਸੋਨਾ ਵਲੈਤ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸੋਂ 12 ਕਿਲੋ ਸੋਨਾ ਕਸਟਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲਵਾ ਕੇ ਕਲਗੀਧਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੋਨਾ ਛਡਵਾ ਕੇ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।

ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੀਮੈਂਟ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਕਲਗੀਧਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।

ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ, ਜਗੋ ਜੁੱਗ ਅਟਲ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ, ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹਰ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵ-ਉਸਾਰੀ ਪਿਛੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਹੁਣ ਸ: ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦੇ ਥਕਦੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਇਹ ਜਾਣ ਸਕੋ ਕਿ ਪੰਜਾਂ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ, ਨਿਤਨੇਮ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਰਦਾਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦਾ ਹੋਸਲਾ ਤੋੜਦੀ ਹੈ।